

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Elżbieta Fijałkowska
Sędziowie: SA Piotr Górecki /spr./
SO Maciej Rozpędowski
Protokolant: st. sekr. sąd Kinga Kwiatkowska

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z wniosku **Stowarzyszenia Filmowców Polskich z siedzibą w Warszawie i Stowarzyszenia Autorów ZAiKS z siedzibą w Warszawie**

przy udziale **Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej z siedzibą w Warszawie, Związku Producentów Audio-Video z siedzibą w Warszawie, Związku Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza z siedzibą w Łodzi, Związku Pracodawców Mediów Publicznych z siedzibą w Warszawie, Stowarzyszenia Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-muzycznych SAWP z siedzibą w Warszawie, Polskiej Izby Radiodfuzji Cyfrowej z siedzibą w Poznaniu**

o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń

na skutek apelacji **Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej z siedzibą w Warszawie, Związku Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza z siedzibą w Łodzi i Polskiej Izby Radiodfuzji Cyfrowej z siedzibą w Poznaniu**

od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 2 marca 2017r., sygn. akt I Ns 126/13

1. oddalić wszystkie apelacje,
2. zasądzić na rzecz każdego z wnioskodawców od każdego z uczestników postępowania – **Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej w Warszawie, Związku Telewizji Kablowej w Polsce Izby Gospodarczej w Łodzi i Polskiej Izby Radiodfuzji Cyfrowej w Poznaniu** – po 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Piotr Górecki

SSA Elżbieta Fijałkowska

SSO Maciej Rozpędowski

Na oryginale właściwe podpisy
Ze zgodność z oryginałem
Starszy sekretarz sądowy

Agnieszka Paulus

Uzasadnienie

Wnioskodawcy Stowarzyszenie Filmowców Polskich z siedzibą w Warszawie i Stowarzyszenie Autorów ZAiKS z siedzibą w Warszawie wnioskiem z dnia 15 czerwca 2012 r., złożonym Komisji Prawa Autorskiego Departamentu Własności Intelektualnej i Mediów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie, domagali się na podstawie art. 110¹ ust. 2 pkt 1 oraz art. 110¹² ust. 1 zd. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: PrAut) z dnia 4 lutego 1994 r. zatwierdzenia tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów audiowizualnych na polu reemisji w sieciach kablowych.

Postanowieniem z dnia 13 marca 2013 r. Komisja Prawa Autorskiego na podstawie art. 110¹³ ust. 3 w zw. z art. 110¹³ ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych umorzyła postępowanie wobec upływu ustawowego, sześciomiesięcznego terminu na rozpoznanie wniosku.

Wobec powyższego wnioskodawcy na podstawie art. 110¹⁴ ust. 3 prawa autorskiego wnieśli do Sądu Okręgowego w Poznaniu, za pośrednictwem Komisji Prawa Autorskiego, o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń.

Uczestniczka postępowania - Polska Izba Radiodiffuzji Cyfrowej w Poznaniu - wniosła o odmowę zatwierdzenia tabeli przedłożonej przez wnioskodawców.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniosła m. in., że ZAiKS-owi nie przysługuje prawo reprezentowania praw przysługujących współtwórcom utworów audiowizualnych i twórcom utworów uprzednio istniejących wykorzystanych w utworze audiowizualnym. Oprócz tego zarzuciła niezgodność wspólnego wniosku z art. 70 ust. 1 w zw. z art. 211 ust 1 PrAut przez przyjęcie w nim wadliwej konstrukcji praw do utworu audiowizualnego w zestawieniu z zezwoleniem ZAiKS, zakładającej, że w ramach reemisji kablowej nadań programów telewizyjnych zawierających dzieła audiowizualne dochodzi do eksploatacji utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych w utworze audiowizualnym, podczas gdy dochodzi tam do reemisji integralnego utworu audiowizualnego, co zgodnie z art. 70 ust. 1 w zw. a art. 211 ust. 1 PrAut powoduje, że prawo do poboru przez ZAiKS wynagrodzenia za korzystanie z utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych w utworze audiowizualnym wobec reemisji tego utworu nie powstaje.

Uczestniczka postępowania - Polska Izba Komunikacji Elektronicznej w Warszawie - wniosła o odrzucenie wniosku, ewentualnie o odnowę zatwierdzenia tabel.

Uzasadniając pierwsze ze swoich żądań uczestniczka zarzuciła, że termin do złożenia wniosku wynosił 6 miesięcy od powołania Komisji Prawa Autorskiego i tym samym upływał dnia 21 czerwca 2011 r. Wobec tego wniosek wnioskodawców złożony 15 czerwca 2012 r., jako spóźniony, podlega odrzuceniu. Niezależnie od tego uczestniczka zarzuciła, że zakres przedstawionych tabel wykracza poza udzielone im zezwolenia.

Uczestnik postępowania Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza z siedzibą w Łodzi wniósł o odmowę zatwierdzenia tabeli. Uzasadniając swoje stanowisko podzielił zarzuty dotyczące niedochowania ustawowych warunków konstruowania tabel, w

szczególności wysokości wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, charakteru i zakresu korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także kwoty ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich OZZ z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych.

Uczestnik postępowania Związek Pracodawców Mediów Publicznych z siedzibą w Warszawie wniósł o odmowę zatwierdzenia tabeli.

W pierwszej kolejności zarzucił, iż nie obejmuje ona wynagrodzeń przysługującym nadawcom z tytułu reemisji utworów audiowizualnych we własnych programach. Oprócz tego uczestnik wskazał na konieczność prawidłowego określenia podmiotów uprawnionych do pobierania wynagrodzenia z tytułu korzystania z utworów audiowizualnych na polu eksploatacji „reemisja” oraz objęcia zakresem w tabeli wynagrodzenia za korzystanie z utworów na tym polu także poprzez inne niż sieci kablowe sposoby rozpowszechniania utworów.

Pozostali uczestnicy postępowania - Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP z siedzibą w Warszawie oraz Związek Pracodawców Audio-Video z siedzibą w Warszawie - również domagali się odmowy zatwierdzenia tabeli dzieląc zarzuty przedstawiane przez pozostałych uczestników.

Po zapoznaniu się ze sporządzoną w sprawie opinią biegłego wnioskodawca Stowarzyszenie Autorów ZAiKS z siedzibą w Warszawie cofnął wniosek o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń w zakresie punktów VII, VIII i IX w związku z zakwestionowaniem przez biegłego stawek kwotowych określonych w tych punktach. W piśmie z dnia 24 listopada 2016 r. wnioskodawca cofnął również wniosek w zakresie punktu XII tabeli. Powyższe stanowisko potwierdził również drugi z wnioskodawców. W następstwie powyższego wnioskodawcy złożyli wspólną tabelę, pozbawioną wspomnianych wyżej punktów, co do których cofnęli swój wniosek. Po usunięciu omyłki, która znalazła się w tabeli dołączonej do pisma z dnia 23.11.2016 r. wnioskodawcy na rozprawie dnia 1 grudnia 2016 r. przedłożyli tabelę w jej ostatecznym kształcie (k. 7008, t. XXXVI). Tabela ta, poza usuniętymi punktami i wymuszoną przez to zmianą numeracji pozostałych punktów, nie różniła się od tabeli złożonej przed Komisją Prawa Autorskiego.

Postanowieniem z dnia 2 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu:

- 1) zatwierdził tabelę wynagrodzeń przedstawioną przez wnioskodawców przed Komisją Prawa Autorskiego w części, tj. co do punktów I, II, III, IV, V, VI, X, XI,
- 2) odmówił zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń przedstawionej przez wnioskodawców w pozostałej części, tj. co do punktów VII, VIII, IX i XII,

- 3) oddalił wniosek o odrzucenie wniosku o zatwierdzenie tabeli,
- 4) orzekł o kosztach postępowania (sygn. akt I Ns 126/13).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustania faktyczne i rozważania prawne.

Wnioskodawcy są stowarzyszeniami, które w zakresie swojej działalności zajmują się m.in. zbiorowym zarządzaniem i ochroną powierzonych im praw autorskich.

Działalność tę Stowarzyszenie Filmowców Polskich prowadzi na podstawie decyzji Ministra Kultury i Sztuki z dnia 29 maja 1995 r. (DR 041/Z/13/95), w której udzielono stowarzyszeniu zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów audiowizualnych na polach eksploatacji utrwalanie, zwielokrotnianie określoną techniką, wprowadzanie do obrotu, publiczne odtwarzanie, najem, dzierżawa, nadawanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną oraz nadawanie za pośrednictwem satelity, równoczesne i integralne nadawanie programu lub filmu przez inną organizację radiową lub telewizyjną, wprowadzanie do pamięci komputera. Decyzją z dnia 28 lutego 2003 r. Minister Kultury zmienił powyższą decyzję udzielając zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów audiowizualnych na następujących polach eksploatacji: utrwalanie, zwielokrotnianie określoną techniką, w tym techniką zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową, wprowadzenie do obrotu, wprowadzenie do pamięci komputera, publiczne odtwarzanie, wyświetlanie, najem, użyczenie, nadawanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną oraz nadawanie za pośrednictwem satelity, reemitowanie, publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym oraz na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi przysługującymi producentom utworów audiowizualnych do wideogramów na następujących polach eksploatacji: zwielokrotnianie określoną techniką, wprowadzenie do obrotu, najem, użyczenie, odtwarzanie, nadawanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną oraz nadawanie za pośrednictwem satelity, reemitowanie, publiczne udostępnianie wideogramu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

Działalność Stowarzyszenia Autorów ZAiKS prowadzona jest na podstawie decyzji Ministra Kultury i Sztuki z dnia 2 lutego 1995 r. (DR 041/Z/8/95), w której udzielono zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów literackich, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, scenicznych i sceniczno-muzycznych na następujących polach eksploatacji: utrwalanie, zwielokrotnianie, wprowadzanie do obrotu,

publiczne wykonywanie, publiczne odtwarzanie, nadawanie za pomocą wizji i fonii przewodowej, bezprzewodowej przez stację naziemną oraz za pośrednictwem satelity, wyświetlanie, najem, dzierżawa. Decyzją z dnia 23 października 1998 r. Minister Kultury i Sztuki zmienił powyższą decyzję udzielając zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych, słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym na następujących polach eksploatacji: utrwalanie, zwielokrotnianie, wprowadzanie do obrotu, wprowadzanie do pamięci komputera, publiczne wykonanie, publiczne odtwarzanie, wyświetlanie, wystawianie, użyczenie i najem, nadanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną, nadanie za pośrednictwem satelity, reemisja, publiczne udostępnienie utworu w taki sposób, by każdy mógł mieć do niego dostęp w czasie i miejscu przez siebie wybranym.

Orzeczeniem z dnia 18 października 2001 r. (sygn. akt DP.042/KOM/38/99/WA) Komisja Prawa Autorskiego, działając na podstawie art. 108 ust. 3 prawa autorskiego zatwierdziła przedłożone przez wnioskodawców Stowarzyszenie Filmowców Polskich, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS oraz Stowarzyszenie Niezależnych Autorów Radiowych i Telewizyjnych tabele wynagrodzenie. W oparciu właśnie o te tabele wnioskodawcy zawierali z użytkownikami utworów umowy, w ramach który udzielali im licencji na korzystanie z tych utworów na polach eksploatacji wynikających z wymienionych wyżej decyzji.

Kolejne postępowanie o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń podjęte z inicjatywy wnioskodawców zakończyło się postanowieniem z dnia 13 maja 2012 r. wydanym przez Zespół Orzekający Komisji Prawa Autorskiego w sprawie o sygn. DWIM.PZ-006/1-2/12 na podstawie art. 110¹³ ust. 3 i art. 110¹³ ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. o umorzeniu postępowania z powodu jego niezakończenia w ustawowym terminie oraz zniesieniem między uczestnikami koszty postępowania. Uczestnikami tego postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego były następujące podmioty: Polska Izba Komunikacji Elektronicznej, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Związek Pracodawców Audio-Video, Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza, Związek Pracodawców Mediów Publicznych, Związek Artystów Scen Polskich, Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-muzycznych SAWP, Związek Pracodawców Prywatnych Mediów, Związek Pracodawców Mediów Elektronicznych i Telekomunikacji „MEDIAKOM”, Polska Izba Radiodiffuzji Cyfrowej, Związek Artystów Wykonawców STOART i Konwent Operatorów Systemów

Telewizji Szpitalnej. Wobec powyższego, zgodnie z treścią art. 110¹⁴ ust. 3 prawa autorskiego, jeżeli postępowanie w sprawie o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń toczące się przed Komisją zostało umorzone z powodu niezakończenia postępowania w terminie, wnioskodawcy wystąpili na drogę postępowania sądowego.

Tabela przedstawiona przez wnioskodawców przed Komisją Prawa Autorskiego, a więc w jej pierwotnym brzemieniu (przed zmianami dokonanymi w niniejszym postępowaniu) spełniała kryteria, określone w art. 110¹³ ust. 5 prawa autorskiego, poza punktami VII i VIII. W szczególności uwzględniała wysokość wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych, kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich OZZ z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych. Analiza stawek dla porównywalnych krajów Europy Środkowo-Wschodniej wskazuje, iż wynagrodzenia łącznego wnioskodawców, wynikającego z przedstawionej przez nich tabeli nie można uznać za wygórowane. Co prawda wynagrodzenie pobierane przez Stowarzyszenie Filmowców Polskich w zakresie reprezentowanych praw jest w większości przypadków wyższe od stawek funkcjonujących na porównywalnych rynkach (istnieje zachwianie globalnych sum pobieranych przez tą organizację), to proponowane wynagrodzenie na rzecz Stowarzyszenia Autorów ZAiKS jest niższe od stawek funkcjonujących na tych rynkach. Powoduje to, że łączna stawka wnioskodawców jest prawidłowa. Wątpliwości w tym zakresie budziły jedynie punkty VII i VIII przedstawionej tabeli. Zastosowanie zaproponowanych w nich stawek w warunkach polskich stałoby w sprzeczności z kryterium uwzględnienia wysokości wpływów osiągniętych z korzystania z utworów przy ustalaniu wynagrodzenia organizacji zbiorowego zarządzania, gdyż w zakresie do 15 zł przychodów z tytułu reemisji utworów oraz korzystania z wideogramów per abonent dla reemisji nie więcej, niż 15 kanałów i do 25 zł przychodów z tytułu reemisji utworów oraz korzystania z wideogramów per abonent dla reemisji ponad 15-tu kanałów - wynagrodzenie to jest stałe, niezależnie od wysokości wpływów na abonenta. Zaproponowana stawka nie spełniała więc kryterium proporcjonalności i racjonalności. Określając przeciętny poziom rentowności działalności operatorów sieci kablowych na polu reemisji należy mieć na względzie, że od kilku lat następuje systematyczny spadek liczby klientów usługi reemisji. Ponadto operatorzy kablowi stale tracą udział w rynku płatnej telewizji na rzecz naziemnej telewizji cyfrowej, platform cyfrowych, a także operatorów telekomunikacyjnych dostarczających usługę reemisji w technologii IPTV. Na rynku jest coraz większa konkurencyjność wynikająca z coraz

mocniejszej pozycji platform cyfrowych i naziemnej telewizji cyfrowej. Powoduje to, że średnia rentowność sześciu największych polskich operatorów kablowych jest o około 10 punktów procentowych niższa od średniej dla operatorów z pozostałych krajów UE, przy czym zjawisko jako takie dostrzegalne jest we wszystkich krajach. Rentowność polskich operatorów utrzymuje się na poziomie ok. 40%, natomiast średnia rentowność operatorów z pozostałych krajów Unii Europejskiej wzrosła w latach 2008-2011 o prawie 6 punktów procentowych i wynosi obecnie ok. 50%. Procesy kurczenia się bazy abonenckiej operatorów kablowych oraz spadku marżowości usługi reemisji są charakterystyczne nie tylko dla rynku polskiego, gdyż wynikają one ze zmian otoczenia rynkowego i postępu technologicznego, który wygląda podobnie na wszystkich rynkach rozwiniętych. W krajach Europy Wschodniej historycznie silniejszą pozycję, przekładającą się również na wyższe stawki, posiadały tradycyjne organizacje zbiorowego zarządzania reprezentujące twórców - w stosunku do organizacji reprezentujących producentów utworów audiowizualnych, co przekłada się na małą wielkość inkasa AGICOA, a w wielu przypadkach również trudności z rejestracją i poborem wynagrodzenia (m.in. Czechy, Węgry, Słowenia, Bułgaria). Wielowymiarowa analiza porównawcza wskazuje, że krajami porównywalnymi do Polski w zakresie rynku telekomunikacyjnego są w szczególności kraje Europy Środkowo-Wschodniej takie jak: Bułgaria, Węgry, Łotwa, Litwa, Rumunia i Słowacja, Za kraje w mniejszym stopniu porównywalne można uznać: Czechy, Estonię, Portugalię, Słowenię, Hiszpanię, Wielką Brytanię.

Porównanie proponowanych stawek wynagrodzenia OZZ dla rynków porównywalnych wskazuje, iż łącznej stawki proponowanej przez Stowarzyszenie Autorów ZAiKS i Stowarzyszenie Filmowców Polskich nie można uznać za wygórowaną i znacznie odbiegającą od standardów rynkowych. Nie można w związku z tym stawek zaproponowanych w tabeli wynagrodzeń uznać za jednostronne narzucanie uciążliwych warunków. Powyższe twierdzenie jest prawdziwe w przypadku łącznego wynagrodzenia obydwu organizacji w wysokości 3,3 %.

Analiza poziomu globalnego obciążania operatorów sieci kablowych na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na polu reemisji wobec przeciętnego poziomu rentowności działalności operatorów sieci kablowej na polu reemisji nie pozwala na zidentyfikowanie zależności poziomu stawek od poziomu rentowności. Na rynku polskim obciążenie opłatami na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania jest jednak większe niż na rynkach porównywalnych mimo istotnie niższej rentowności usługi reemisji. Stawka

globalnego obciążenia z tytułu płatności na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania w ujęciu procentowym wynosi 4%. Wobec tego nie można stawek zaproponowanych w tabeli wynagrodzeń uznać za jednostronne narzucenie uciążliwych warunków, od warunkiem, że łączne wynagrodzenie wnioskodawców nie będzie wyższe niż 3,3% oraz, że wyłączone zostaną z przedstawionej tabeli punkty VII i VIII. Ze względu na słabnącą rentowność usługi reemisji i zmiany zachodzące na rynku, wskazane jest zachowanie obciążenia globalnego na takim poziomie. Zarówno stawka ogólnego obciążenia jak i stawki proponowane przez wnioskodawców są porównywalne ze stawkami obowiązującymi w innych krajach europejskich.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawcy mają interes prawny w wystąpieniu z wnioskiem o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów audiowizualnych, gdyż posiadają pozwolenia na wykonywanie zbiorowego zarządu prawami autorskimi do tych utworów na polu eksploatacji - reemisja. Zgodnie z treścią art. 110¹² ust. 1 PrAut wniosek o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych objętych zbiorowym zarządzaniem składa organizacja zbiorowego zarządzania. Wniosek taki powinien spełniać wymagania określone w art. 110¹² ust. 4 PrAut, a więc powinien obejmować: 1) pola eksploatacji, których dotyczy tabela wynagrodzeń; 2) kategorie utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, których dotyczy tabela wynagrodzeń; 3) kategorie podmiotów uprawnionych, na rzecz których wnioskodawca działa; 4) wysokość stawek wynagrodzenia. Przedłożone przez wnioskodawców do zatwierdzenia tabele wynagrodzeń spełniają wymogi wskazane w tym przepisie, gdyż zawierają określenie pola eksploatacji, których dotyczą - reemisja, określają kategorie utworów, których dotyczą tabele (audiowizualne), kategorie podmiotów uprawnionych, na rzecz których wnioskodawcy działają (twórcy utworów audiowizualnych, którzy zawarli z wnioskodawcami umowy o powierzeniu ich dzieł w zbiorowy zarząd i ochronę), a także wysokość stawek wynagrodzeń za poszczególne formy użytkowania z chronionych utworów audiowizualnych. Możliwość przedstawienia wspólnej tabeli przez kilka organizacji zbiorowego zarządzania ustawodawca przewidział w art. 110¹² ust. 1 zd. 2 PrAut. Brak jest przy tym konieczności zamieszczenia w treści tabeli stawek poszczególnych organizacji. Wobec powyższego, zarzut braku legitymacji wnioskodawców nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że cofnięcie wniosku, nie skutkowało koniecznością umorzenia postępowania. Przepisy o postępowaniu nieprocesowym zawierają bowiem własną regulację dotyczącą kwestii cofnięcia wniosku, która, zgodnie z art. 13 par. 2 k.p.c. wyłącza stosowanie art. 203 k.p.c. Zgodnie bowiem z treścią art. 512 § 1 k.p.c. po

rozpoczęciu posiedzenia albo po złożeniu przez któregokolwiek z uczestników oświadczenia na piśmie cofnięcie wniosku jest skuteczne tylko wtedy, gdy inni uczestnicy nie sprzeciwili się temu w terminie wyznaczonym. W okolicznościach niniejszej sprawy powyższe musiało zatem prowadzić do wniosku, że cofnięcie części wniosku dokonane przez wnioskodawców było nieskuteczne i nie mogło prowadzić do umorzenia postępowania.

Sąd Okręgowy odniósł się także do kwestii modyfikacji tabeli dokonanej w toku postępowania przez samych wnioskodawców. W niniejszej sprawie spór na tle modyfikacji tabeli pomiędzy wnioskodawcami a uczestnikami postępowania wynikał z faktu, że po zapoznaniu się częściowo krytyczną opinią biegłego (w zakresie stawek określonych w punkcie VII i VIII tabeli) wnioskodawcy na rozprawie dnia 1 grudnia 2016 r. przedłożyli dokument zawierający tabelę wynagrodzeń w nowym kształcie. Dopuszczalność takiego zabiegu musiała być oceniona z perspektywy istotności dokonanej zmiany. W ocenie Sądu I instancji, modyfikacja wymienionej tabeli nie stanowiła niedopuszczalnej w postępowaniu o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń zmiany wniosku, a zatem nie zaistniały podstawy do jego odrzucenia w tym zakresie. W konsekwencji należało oddalić wniosek w tym przedmiocie.

Oceniając merytorycznie wniosek, Sąd Okręgowy dokonał wnikliwej oceny tabel wynagrodzeń przez pryzmat art. 110¹³ ust. 5 PrAut. Nie powtarzając całej i obszernej argumentacji prawnej wypada jedynie w tym miejscu wspomnieć, że oceniając zgodność stawek wynagrodzenia zaproponowanych przez wnioskodawców, sąd I instancji oparł się na opinii biegłego dr Pawła Kosseckiego. W obszernej opinii biegły, na podstawie wiedzy własnej i bogatej dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, ocenił przedstawione tabele pod kątem wszystkich wymogów określonych we wspomnianych przepisach ustawy. Opierając się na metodzie porównawczej skonfrontował stawki proponowane przez wnioskodawców ze stawkami obowiązującymi na innych, podobnych rynkach państw Unii Europejskiej. W szczególności, w pierwszej kolejności biegły określił rentowność usług reemisji u wybranych operatorów zagranicznych, rentowność platform cyfrowych, porównał dynamikę rynku polskiego w porównaniu z rynkami innych krajów UE. Na tej podstawie stwierdził, że począwszy od 2009 r. w krajach UE następuje systematyczny spadek liczby klientów usługi reemisji, zaś średnia rentowność największych polskich operatorów kablowych jest o około 10 punktów procentowych niższa od średniej dla operatorów pozostałych krajów UE. Niemożliwe jest przy tym poprawienie rentowności np. poprzez podniesienie cen. Rentowność polskich operatorów, tzw. dużych, biegły określił na 40%, przy czym średnia wartość zysku netto w relacji do przychodów w latach 2007-2014 była ujemna i wynosiła - 2,3%. Gorsze wyniki notują też mniejsi operatorzy.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powyższą opinię uznał za w pełni rzetelną. Została bowiem sporządzona prawidłowo, przy zachowaniu wszelkich zasad wiążących biegłych, jest spójna, obszerna, a przyjęte wnioski zostały logicznie i przekonująco uzasadnione. Wszelkie zastrzeżenia zgłaszane przez wnioskodawców i uczestników postępowania zostały dostatecznie wyjaśnione w toku postępowania przez biegłego.

Wnioskodawcy, w reakcji na wnioski płynącej z opinii biegłego, zmodyfikowali przedstawioną tabelę w ten sposób, że usunęli z niej punkty VII, VII, IX i VII. Sąd Okręgowy uznał tą zmianę za nieistotną, a przez to dopuszczalną. Prowadziło to do wniosku, że tabela zaprezentowana przez wnioskodawców, w jej ostatecznym kształcie, spełnia wymagania stawiane przez art. 110 i 110¹³ ust. 5 PrAut, a tym samym zasługiwała na zatwierdzenie. W konsekwencji sąd zatwierdził tabelę w części, tj. co do punktów I, II, III, IV, V, VI, X, XI, a w pozostałym zakresie, co do punktów niespełniających wymagań ustawowych, tj. punktów VII, VIII, IX i XII należało odmówić zatwierdzenia tabeli.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Apelacje od powyższego postanowienia wnieśli następujący uczestnicy postępowania: Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza w Łodzi (dalej: ZTK), Polska Izba Komunikacji Elektronicznej (dalej PIKE) i Polska Izba Radiodiffuzji Cyfrowej w Poznaniu (dalej: PIRC).

Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza zaskarżył orzeczenie sądu I instancji w części obejmującej rozstrzygnięcie zawarte w pkt 1 sentencji zaskarżonego postanowienia, podnosząc przy tym następujące zarzuty odwoławcze:

1) „nierozpoznanie istoty sprawy w wyniku oparcia rozstrzygnięcia w sprawie wyłącznie na dwóch opiniach pisemnych (głównej i uzupełniającej) oraz jednej opinii ustnej (uzupełniającej) biegłego ad hoc dr Pawła Kosseckiego, które to opinie nie mogą stanowić dowodu w przedmiotowej sprawie, co stanowi obrazę art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.”,

2) „obrazę art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegającą na oparciu rozstrzygnięcia sprawy na opinii głównej z dnia 29.12.2015 r. oraz opinii uzupełniającej z dnia 10.05.2016 r., które to opinie nie mogą stanowić dowodu w sprawie, gdyż nie zostały sporządzone przez ustanowionego w sprawie biegłego Pawła Kosseckiego (...)

3) „obrazę art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegającą na oparciu rozstrzygnięcia w sprawie na opinii biegłego sądowego posiadającego wiadomości specjalne z dziedziny wyceny wartości

niematerialnych, która nie jest tą dziedziną wiedzy o charakterze pozaprawnym, która pozwalałaby na sporządzenie opinii w przedmiotowej sprawie (...)”

4) „obrazę art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w wyniku przyjęcia przez Sąd, że biegły zasadnie zastosował metodę porównawczą i dochodową sporządzając opinie oraz wykazał dlaczego przy sporządzaniu opinii winna znaleźć zastosowanie metoda porównawcza, i jedynie częściowo dochodowa, a nie metoda kosztowa lub dochodowa,”

5) „obrazę art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w wyniku uznania przez Sąd, że opinie wydane w sprawie przez biegłego Pawła Kosseckiego są jasne, rzeczowe i przejrzyste, wyjaśniają zastosowaną do ich sporządzenia metodologię oraz zawierają odpowiedzi na zgłaszane pod adresem opinii z dnia 29.12.2015 r. wątpliwości i zarzuty, w sytuacji gdy biegły w opinii ustnej oraz w opinii z dnia 10.05.2016 r. nie wyjaśnił wątpliwości i zarzutów zgłoszonych pod adresem opinii z dnia 29.12.2015 r. (...)”

6) „obrazę art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zasadzającą się w dokonaniu przez biegłego czynności zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Sądu sprawę prowadzącego, poprzez samodzielne zbieranie przez biegłego materiału dowodowego nie znajdującego się w aktach sprawy (...)”

7) „obrazę art. 284 k.p.c. w zw. z art. 292 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zasadzającą się na oparciu opinii na niezgromadzonym w sprawie materiale dowodowym zebrany wyłącznie przez osobę biegłego sądowego”

8) „obrazę art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegającą na przyjęciu przez Sąd, że biegły w opinii wyjaśnił sposób ustalenia wartości ogólnego obciążenia operatorów kablowych na rzecz ozz-ów na polu reemisji oraz wykazał, że stawki wynagrodzeń wnioskodawców zawarte w tabeli są zgodne z uzasadnionym interesem społecznym, znajdują oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym oraz uwzględniają stanowisko wnioskodawców i uczestników, a także że w opiniach wyjaśnił dlaczego zdaniem biegłego prawidłowo ustalono wysokość łącznego wynagrodzenia przysługującego wnioskodawcom, mimo iż z opinii biegłego sądowego z dat: 29.12.2015 r., 10.05.2016 r., 1.12.2016 r. wnioski takie nie wynikają, podobnie jak i z akt przedmiotowej sprawy”

9) „obrazę art. 236 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegającą na ustaleniu przez biegłego w konkluzji opinii z dnia 29.12.2015 r., iż łączne wynagrodzenie obu wnioskodawców na polu reemisji jest prawidłowo ustalone, mimo iż zakres postanowienia dowodowego z dnia 3.06.2015 r. nie obejmował dokonania tego rodzaju ustaleń i przeprowadzenia tego rodzaju wnioskowania przez osobę biegłego sądowego,”

10) „obrazę art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art.

13 § 2 k.p.c, zasadzającą się w braku odniesienia się przez Sąd sprawę prowadzący w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia do kilkakrotnie podnoszonej kwestii przez uczestnika nr 1 wskazującej, że rząd polski w autopoprawce z dnia 27.03.2002 r. do ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji przyjął, że maksymalne wynagrodzenie operatorów kablowych na rzecz ozz- ów na polu reemisji nie powinno przekroczyć 1,5 % rocznych przychodów z tytułu rozprowadzania programów, tym samym nie wyjaśniając w uzasadnieniu postanowienia dlaczego Sąd sprawę prowadzący uważa, że właściwy poziom ogólnego obciążenia operatorów kablowych wobec ozz- ów na polu reemisji winien wynosić 4 % wpływów netto z tytułu reemisji, a nie 1,5 % rocznych przychodów z tytułu rozprowadzania programów, co także świadczy nie tylko o brakach uzasadnienia postanowienia, ale i o braku wyjaśnienia istoty sprawy (...)",

11) „obrazę art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przejawiającą się w niewyjaśnieniu w uzasadnieniu postanowienia z dnia 2.03.2017 r. sposobu ustalenia przez Sąd, iż stawka wynagrodzeń łączna dla obu wnioskodawców na poziomie 3,3 % wpływów netto z remisji jest stawką prawidłowo ustaloną”,

12) „obrazę art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 110²³ prawa autorskiego zasadzającą się w nieuwzględnieniu wyrzekania o wysokości stawki wynagrodzeń wnioskodawców faktu dodania do art. 21¹ prawa autorskiego ust. 1¹ na mocy regulacji art. 1 ustawy z dnia 19.07.2016 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (...), która to zmiana prawa autorskiego winna implikować obniżenie, i to znaczące, zatwierdzonej stawki wynagrodzeń wnioskodawców przy jednoczesnej odmowie zatwierdzenia stawki wynagrodzeń przenoszącej obniżoną jej wysokość”,

13) naruszenie prawa materialnego, „poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 110¹³ ust. 5 prawa autorskiego w wyniku przyjęcia, że wspólna tabela wynagrodzeń obojga wnioskodawców spełnia zakreślone prawem przesłanki do jej zatwierdzenia w zakresie objętym rozstrzygnięciem zawartym w ust. 1 postanowienia z dnia 2.03.2017 r”.,

14) „błędą wykładnią i niewłaściwe zastosowanie art. 108 ust. 3 prawa autorskiego w brzmieniu obowiązującym do 31.08.2006 r. oraz art. 110¹² ust. 1 prawa autorskiego obowiązującego od 21.10.2010 r. poprzez przyjęcie, że ozz może pobierać wynagrodzenie na polach eksploatacji wynikające z zatwierdzonych tabel wynagrodzeń innych ozz- ów”,

15) „błędą wykładnią i niewłaściwe zastosowanie art. 110¹² ust. 4 pkt. 2 w zw. z art. 110¹² ust. 1 w zw. z art. 104 ust. 2 pkt. 2 prawa autorskiego w wyniku przyjęcia, że

wnioskodawcy mogą także wnioskiem o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń objąć utwory nie objęte zakresem ich zbiorowego zarządu, co dotyczy tak zwanych małych oraz wielkich praw, a także utworów dramatycznych i dramatyczno-muzycznych”;

16) „błędą wykładnię art. 110¹⁶ ust. 2 prawa autorskiego w wyniku przyjęcia, że stosowane przez ozz-y w obrocie stawki wynagrodzeń za korzystanie z utworów i/lub przedmiotów praw pokrewnych, które zdaniem Sądu I instancji mają charakter cen rynkowych winny uzyskać status minimalnego wynagrodzenia za korzystanie z tych dóbr w wyniku zatwierdzenia tabel wynagrodzeń ozz-ów, w których to tabelach stawki wynagrodzeń stosowane na rynku zostaną umieszczone”;

17) „niewłaściwe zastosowanie art. 110¹³ ust. 5 prawa autorskiego polegające na przedstawieniu w tabeli stawek wynagrodzeń dla podmiotów prowadzących statutową działalność oświatową i kulturalną polegającą na korzystaniu z utworów i przedmiotów praw pokrewnych nie związaną z uzyskiwaniem z tego tytułu korzyści majątkowych stawek wynagrodzeń, które nie sposób uznać za stawki niższe w zestawieniu ze stawkami proponowanymi we wspólnej tabeli wynagrodzeń wnioskodawców dla pozostałych korzystających”;

18) „niewłaściwe zastosowanie, a w zasadzie to niezastosowanie art. 110¹³ ust. 5 prawa autorskiego, przy porównywaniu stawek wynagrodzeń obowiązujących w innych krajach ze stawkami wynagrodzeń proponowanymi na polu reemisji przez wnioskodawców”;

19) „niewłaściwe zastosowanie, a w zasadzie to niezastosowanie regulacji art. 1 ustawy o zmianie prawa autorskiego z 2016 r. dodającej do art. 21¹ prawa autorskiego ust. 1¹ (...)”.

W oparciu o powyższe zarzuty, autor apelacji wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego w części postanowienia w ten sposób, że w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt. 1 Sąd odmawia zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń wnioskodawców na polu reemisji w zakresie punktów I, II, III, IV, V, VI, X, XI lub

2) uchylenie pkt 1 zaskarżonego postanowienia i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia,

3) solidarne zasądzenie od wnioskodawców na rzecz uczestnika nr 1 kosztów postępowania apelacyjnego obejmujących opłatę sądową od apelacji w wysokości 1.000 zł oraz kosztów zastępstwa prawnego uczestnika nr 1 w postępowaniu apelacyjnym przez pełnomocnika będącego radcą prawnym według norm przepisanych.

Uczestniczka postępowania Polska Izba Komunikacji Elektronicznej (dalej „PIKE”) zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 2 marca 2017 r. w zakresie

pkt 1 i 4,

Skarżąca podniosła przy tym następujące zarzuty:

1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. „poprzez oparcie ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie na opinii wydanej przez podmiot inny, aniżeli wyznaczony przez Sąd tj. przez spółkę Beron sp, z 0,0,, nie zaś przez biegłego ad hoc dr Pawła Kosseckiego”,

2) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. „poprzez oddalenie wniosku o przesłuchanie przedstawicieli uczestnika postępowania PIKE, które to przesłuchanie mogło stanowić źródło informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy”,

3) art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 k.p.c. „poprzez nie uwzględnienie faktu wejścia w życie w dniu 9 września 2016 r. znowelizowanego przepisu art. 21¹ ust. 1¹ u.p.a.p.p. (...)”,

4) „art. 110¹³ ust. 5 pkt 1) u.p.a.p.p. w zw. z art. 110 u.p.a.p.p. poprzez nie uwzględnienie wysokości wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych objętych Tabelą1”,

5) „art. 110 ust. 5 pkt 1) u.p.a.p.p. w zw. z art. 110 u.p.a.p.p. poprzez nie uwzględnienie charakteru i zakresu korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych objętych Tabelą”,

6) „art. 110 i art. 110¹³ ust. 5 u.p.a.p.p. przez uznanie, że Tabela Wnioskodawców spełnia wymogi określone tymi przepisami (...)”,

Z uwagi na powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

1) uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu w zakresie pkt 1 i 4 i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, ewentualnie

2) „zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez odmowę zatwierdzenia w całości Tabeli wynagrodzeń Wnioskodawców,

3) zasądzenie na rzecz PIKE solidarnie od Wnioskodawców kosztów postępowania sądowego za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych”.

Z kolei Polska Izba Radiodifuzji Cyfrowej w Poznaniu zaskarżyła postanowienie sądu I instancji w całości i zarzuciła:

1) „błąd w ustaleniach faktycznych polegający na mylnym ustaleniu, że stawka ogólnego obciążenia (4%) jak i stawki proponowane przez Wnioskodawców są

porównywalne z tymi obowiązującymi w innych krajach europejskich, podczas gdy ustanowiony w sprawie biegły dr Paweł Kossecki doszedł do zupełnie innej konkluzji (...)",

2) naruszenie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 110¹⁴ ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych polegające na nieodrżuceniu wniosku po jego cofnięciu przez Wnioskodawców (...)",

3) naruszenie art. 278 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. i art. 227 k.p.c. „poprzez oparcie Postanowienia na dowodzie sporządzonym przez osobę nieobjętą postanowieniem o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z 3.06.2015 r. tj. przez Spółkę Beron sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie”,

4) „niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności faktycznych wskutek naruszenia przepisów postępowania, co mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie artykułu 217 § 2 w zw. z art.: 227, 238 § 2, 195, 219 k.p.c., 110¹³ ust. 5 pkt 2 PrAut i art. 13 § 2 k.p.c. przez pozbawione podstaw i jakiegokolwiek uzasadnienia oddalenie istotnych wniosków dowodowych Skarżącej zgłoszonych na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym w szczególności w pismach z 7 kwietnia 2014 r., 24 grudnia 2014 r. oraz 4 marca 2016 r. (...)”.

5) „sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co nastąpiło wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny opinii i opinii uzupełniającej biegłego dr Pawła Kosseckiego, tj. bez uwzględnienia tego, że biegły pominął:

- kryterium wpływów, oceniając Wspólną Tabelę wyłącznie w oparciu o kryterium prawa bilansowego przychodów, którym Wspólna Tabela się nie posługuje, co wypaczyło wnioski biegłego,

- zasadę terytorialności praw autorskich mylnie uznając, że oznacza ona konieczność ujednolicenia stawek w państwach członkowskich Związku Berneńskiego,

- poziom nasycenia programów w utwory z repertuaru SFP i ZAiKS-u, do czego biegły został zobligowany tezą dowodową postanowienia dowodowego z 3.06.2015 r., które nakładało na niego obowiązek oceny stawki wynagrodzenia z uwzględnieniem „łączonej eksploatacji wszystkich kategorii utworów zarządzanych przez obu wnioskodawców”;

- obciążenia ponoszone przez operatorów kablowych za korzystanie z własnych transmisji nadawców w rozumieniu art. 21 ust.1¹ PrAut,;

6) naruszenie „art. 110 w zw. z art. 110²³ PrAut przez niezastosowanie przesłanki wpływu, branej pod uwagę z urzędu”,

7) naruszenie „art. 110 w zw. z art. 110¹³ PrAut przez błędne zastosowanie przesłanek (i) charakteru i (ii) zakresu korzystania z praw Wnioskodawców polegające na braku rozważania zakresu reprezentacji Wnioskodawców w ramach utworu audiowizualnego jako całości i poza nim”,

8) naruszenie „art. 110²³ PrAut w zw. z art. 110¹³ ust. 2 PrAut przez niezastosowanie, tj. brak oparcia rozstrzygnięcia o kwotę ogólnego obciążenia ustaloną w odniesieniu do obciążeń pochodzących od wszystkich OZZ zarządzających prawami autorskimi i pokrewnymi na polu reemisji w Polsce”,

9) naruszenie „art. 21¹ ust. 1¹ PrAut przez niezastosowanie (...)”.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżąca wniosła o:

1) uchylenie postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, a ewentualnie

2) „zmianę postanowienia i orzeczenie co do istoty sprawy, tj. o odmowie zatwierdzenia Wspólnej Tabeli w całości”,

3) „zasądzenie na rzecz Skarżącej od Wnioskodawców solidarnie kosztów postępowania sądowego za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności norm przepisanych z uwagi na skomplikowanie sprawy i znaczny nakład pracy pełnomocnika procesowego”.

Wnioskodawcy ZAiKS oraz SFP wnieśli o oddalenie apelacji uczestników postępowania - PIKE, ZTK oraz PIRC – i zasądzenie na ich rzecz od apelujących kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego. na rozprawie.

Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP na rozprawie apelacyjnej wniosło o oddaleniu wszystkich trzech apelacji i obciążenie skarżących kosztami zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył, co następuje.

Wszystkie trzy apelacje nie były zasadne. Sąd odwoławczy podziela ustalenia faktyczne sądu I instancji i tym samym przyjmuje je za własne.

Zarówno wnioskodawczy jak i uczestnicy postępowania byli zainteresowani w rozstrzygnięciu przedmiotowej sprawy art. 510 § 1 k.p.c.).

Nie ulega wątpliwości, że ustalenie optymalnego wynagrodzenia z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych, szczególnie jeśli chodzi o operatorów kablowych, nie jest rzeczą prostą. Wypada zatem odnieść się krótko do materialno-prawnej podstawy wniosku.

Zgodnie z art. 110¹³ ust. 5 ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, wydając orzeczenie bierze się pod uwagę:

1) kryteria określone w art. 110 (tj. wysokość wynagrodzeń dochodzonych w zakresie zbiorowego zarządzania powinna uwzględniać wysokość wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych);

2) kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji;

3) zebrany w sprawie materiał dowodowy;

4) stanowiska uczestników postępowania;

5) uzasadniony interes społeczny.

Sąd drugiej instancji podziela pogląd sądu okręgowego, że zaprezentowane przez obu wnioskodawców tabele wynagrodzeń odpowiadają powyższym kryteriom ustawowym. Potwierdza to w pełni opinia biegłego *ad hoc*. dr hab. Pawła Kosseckiego. Kwestie te będą prezentowane w dalszej części uzasadnienia przy okazji omawiania zarzutów poszczególnych apelacji.

Co do apelacji ZTK (k. 7413-7427).

Zarzuty sformułowane w pkt 1 – 9 odnosiły się do kwestii związanej z opinią biegłego. Z tego też względu będą one omówione łącznie.

Nie sposób podzielić zasadności zarzutu, jakoby sąd I instancji nie rozpoznał „istoty sprawy w wyniku oparcia rozstrzygnięcia” na opiniach biegłego *ad hoc* dr hab. Pawła Kosseckiego, bowiem opinie te nie mogły stanowić dowodu w sprawie, gdyż nie zostały sporządzone przez ustanowionego w sprawie biegłego. Przede wszystkim zaważyć trzeba, że sąd I instancji wydanie opinii zlecił biegłemu *ad hoc* dr hab. Pawłowi Kosseckiemu, który ostatecznie opinię taką wydał (wraz z opinią uzupełniającą). Opinie zostały podpisane przez biegłego. On też składał na rozprawie ustne wyjaśnienia i jemu też sąd przyznał wynagrodzenie (k. 6998). Wprawdzie wcześniej na rozprawie w dniu 1 grudnia 2016 r. biegły zasugerował, aby rachunek sąd wystawił na spółkę z o.o. Beron to jednak okoliczność ta nie mogła świadczyć, iż biegły P. Kossecki nie jest autorem opinii. Kwestie tą sędzia przewodnicząca wyjaśniła biegłemu w trakcie rozprawy wskazując m. in., że ewentualną pomoc spółki w zbieraniu materiałów niezbędnych do wydania opinii, biegły może

uwzględnić w rachunku (k. 7124). Z wyjaśnień biegłego wynikało, że przy wydawaniu opinii korzystał z pomocy tejże spółki w zakresie zbierania danych (transkrypcja protokołu – k. 7123-7124). Tak więc podważanie autorstwa biegłego wydającego opinię sądową było pozbawione uzasadnionych podstaw. Tym samym zarzuty dotyczące naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 299 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Nie można było także podzielić trafności zarzutu naruszenia „art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.” poprzez zakwestionowanie kompetencji biegłego dr hab. Pawła Kosseckiego. Zauważyć jedynie można, że biegły jest doktorem nauk ekonomicznych, nauczycielem akademickim. Specjalizuje się w problematyce związanej z międzynarodowym prawem podatkowym, cenami transferowymi oraz wycenie aktywów niematerialnych i prawnych (m.in. prawa autorskie). Jest autorem książek oraz kilkudziesięciu publikacji naukowych (dane powszechnie dostępne na stronach internetowych). Zarzut braku odpowiedniej wiedzy przez biegłego, nie mógł zatem odnieść zamierzonego skutku prawnego.

Niezasadny okazał się także zarzut obrazy „art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.” poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że „biegły zasadnie zastosował metodę porównawczą i dochodową sporządzając opinie (...)”. Zupełnie niezrozumiałym było wskazanie w tym miejscu przez autora apelacji przepisu z art. 278 § 1 k.p.c. regulującego przypadki uzasadniające powołanie biegłego. Zarzut nie obejmuje bowiem wskazanej normy prawnej. Niemniej jednak godzi się zauważyć, że sąd I instancji prawidłowo uznał pogląd biegłego co do przyjętej metody i w żadnym zakresie nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). Biegły zastosował metodę porównawczą, bowiem jego zdaniem – zaaprobowanym przez sąd I instancji – nie ma zależności pomiędzy rentownością działań operatorów a opłatami ponoszonymi przez nich na rzecz organizacjami zbiorowego zarządzania (ozz). Poza tym biegły podniósł nie bez racji, że metoda porównawcza była wskazywana jako właściwa w orzecznictwie SN czy ETS. Stąd biegły dokonał wielowymiarowej analizy porównawczej rynków telekomunikacyjnych zagranicznych, w szczególności z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (Bułgaria, Węgry, Łotwa, Rumunia, Słowacja) dochodząc do konkluzji, że proponowane przez wnioskodawców stawki wynagrodzeń ozz „nie można uznać za wygórowane i znacznie odbiegające od standardów rynkowych” (k. 6457). Nie było żadnych podstaw, aby zaprezentowane dane i poglądy biegłego zakwestionować.

Nie można było podzielić trafności zarzutu naruszenia „art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w wyniku uznania przez Sąd, że opinie wydane w sprawie przez biegłego Pawła

Kosseckiego są jasne, rzeczowe i przejrzyste (...).” Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w tym przepisie sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.” Analiza opinii biegłego oraz kolejnych pism procesowych uczestników postępowania zawierających określone wątpliwości pod adresem tej opinii, nie dają żadnych podstaw do przyjęcia, że sąd I instancji naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów w zakresie uznania opinii biegłego za przydatną dla rozstrzygnięcia. Biegły w sposób bardzo szczegółowy odniósł się do zgłaszanych wątpliwości przez uczestników postępowania wyjaśniając swoje stanowisko w sposób przekonujący. To, że skarżący pomimo wszystko wątpliwości swoje podtrzymał, nie oznacza, iż opinia biegłego nie mogła stanowić podstawy orzekania w niniejszej sprawie.

Chybiony był zarzut obrazy „art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.” poprzez to, że biegły w sposób zbierał materiał dowodowy nie znajdujący się w aktach sprawy. Ta tylko okoliczność, że w tak skomplikowanej sprawie biegły korzystał z danych znajdujących się poza materiałem dowodowym, nie czyni opinii nie przydatnej dla sprawy. Jest rzeczą oczywistą, że chcąc porównać zagraniczne rynki mediów (wynagrodzeń autorskich), biegły musiał dysponować odpowiednimi danymi statystycznymi. Skorzystanie z tych danych, zresztą na ogół dostępnych w internecie, nie mogło podważyć skutecznie samej opinii biegłego. Tym bardziej nie mógł zostać naruszony przepis z art. 278 § 1 k.p.c. odnoszącego się do samego powołania biegłego. Z tego też względu Nietrafny był zarzut obrazy art. 284 k.p.c. w zw. z art. 292 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegający „na oparciu opinii na niezgromadzonym w sprawie materiale dowodowym zebrany wyłącznie przez osobę biegłego sądowego”.

Bezzasadny okazał się zarzut co do naruszenia „art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.”. polegający na przyjęciu przez Sąd Okręgowy, że biegły w opinii wyjaśnił sposób ustalenia wartości ogólnego obciążenia operatorów kablowych na rzecz ozz - ów na polu reemisji oraz wykazał, że stawki wynagrodzeń wnioskodawców zawarte w tabeli są zgodne z uzasadnionym interesem społecznym, (...) a także że w opiniach wyjaśnił dlaczego zdaniem biegłego prawidłowo ustalono wysokość łącznego wynagrodzenia przysługującego wnioskodawcom, mimo iż z opinii biegłego sądowego wnioski takie nie wynikają”. Niewątpliwie rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy wymagało wiedzy specjalistycznej, którą dysponował powołany przez sąd I instancji biegły Paweł Kossewski. Ten ostatni wypowiedział się w swojej opinii głównej i opinii uzupełniającej na temat ogólnego obciążania operatorów kablowych. Zdaniem biegłego łączne wpływy osiągnęte przez

telewizje kablowe w krajach Unii Europejskiej wynosiły w zaokrągleniu 3,8% wpływów uzyskiwanych przez operatorów z tytułu reemisji kablowej (k. 6281 - raport *Booz Allen Hamilton, Impact of „All Rights Included” Packages on Bopyrights*, 2007). Nie bez racji biegły zauważył, że operatorzy kablowi działają w ramach wspólnego rynku i znaczne różnice w stawkach na poszczególnych rynkach narodowych powodowałyby zakłócenia funkcjonowania wspólnego rynku (k. 6315). W rezultacie biegły stwierdził, że analiza stawek dla porównywalnych rynków Europy Środkowo-Wschodniej wskazuje, iż pobieranego obecnie łącznego wynagrodzenia przez ZAiKS i SFP (naliczonego jako procent od przychodów operatorów kablowych), nie można uznać za wygórowane (k. 6316). Wyjątkowo szczegółowych odpowiedzi na zgłoszone wątpliwości przez uczestników postępowania, biegły udzielił w opinii uzupełniającej z dnia 10 maja 2016 r. (k. 6661 i nast.). Zupełnie marginalnie można jedynie dodać, że model kształtowania stawki wynagrodzeń jako procentu od uzyskiwanych wpływów został zaakceptowany również przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyroku z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie C-52/07.

Nie zasadny okazał się również zarzut naruszenia „art. 236 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegający na ustaleniu przez biegłego w konkluzji opinii z dnia 29.12.2015 r., iż łączne wynagrodzenie obu wnioskodawców na polu reemisji jest prawidłowo ustalone, mimo iż zakres postanowienia dowodowego z dnia 3.06.2015 r. nie obejmował dokonania tego rodzaju ustaleń (...) przez osobę biegłego sądowego.” Niewątpliwie opinia biegłego (i jej wnioski końcowe) mieści się w szerokiej tezie dowodowej sądu, a mianowicie: „(...) na okoliczność przeciętnego poziomu rentowności działalności operatorów sieci kablowych na polu reemisji, oceny poziomu globalnego obciążania operatorów sieci kablowej na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na polu reemisji, wobec przeciętnego poziomu rentowności działalności operatorów sieci kablowe na polu reemisji oraz oceny poziomu składek zawartych w tabeli z tytułu eksploatacji wszystkich kategorii utworów zarządzanych przez obu wnioskodawców wskazanych w pkt 1 tabeli, wobec przeciętnego poziomu rentowności działalności operatorów sieci kablowej na polu reemisji”.

Nie można podzielić zapatrywania autora apelacji, co do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., z uwagi na brak „odniesienia się przez Sąd (...) do podnoszonej kwestii (...), że rząd polski w autopoprawce z dnia 27.03.2002 r. do ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji przyjął, że maksymalne wynagrodzenie operatorów kablowych na rzecz ozz - ów na polu reemisji nie powinno przekroczyć 1,5 % rocznych przychodów z tytułu rozprowadzania programów

(...)”. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. skarżący podnosił także w kolejnych dwóch zarzutach, a mianowicie, że nie uwzględnił w wysokości stawki wynagrodzeń wnioskodawców „faktu dodania do art. 21¹ prawa autorskiego ust. 1¹ (...), która to zmiana prawa autorskiego winna implikować obniżenie, i to znaczące, zatwierdzonej stawki wynagrodzeń wnioskodawców przy jednoczesnej odmowie zatwierdzenia stawki wynagrodzeń przenoszącej obniżoną jej wysokość”.

Co do zarzutu naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. Sąd odwoławczy nie dostrzega takich uchybień w konstrukcji sporządzonego przez Sąd Okręgowy uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, które mogłyby być oceniane jako naruszające wymieniony przepis. W szczególności Sąd I instancji wskazał okoliczności faktyczne i dowody, na jakich oparł wydane rozstrzygnięcie, dokonał również oceny dowodów. Niezależnie od powyższego należy przypomnieć, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych przypadkach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu całkowicie uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia (tak Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 27 czerwca 2001 r. II UKN 446/2000 OSNP 2003/7 poz. 182; z dnia 5 września 2001 r. I PKN 615/2000 OSNP 2003/15 poz. 352; z dnia 24 lutego 2006 r. II CSK 136/2005; z dnia 24 sierpnia 2009 r. I PK 32/2009; z dnia 16 października 2009 r. I UK 129/2009; z dnia 8 czerwca 2010 r. I PK 29/2010). W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja nie zachodziła.

Nie miało dla rozstrzygnięcia większego znaczenia, że „rząd polski w autopoprawce z dnia 27.03.2002 r. do ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji zaproponował, że maksymalne wynagrodzenie operatorów kablowych na rzecz ozz - ów na polu reemisji” w granicach 1,5 % rocznych przychodów z tytułu rozprowadzania programów. Pogląd autorów autopoprawki rządowej do wymienionej ustawy pochodził sprzed 16 lat, co dodatkowo niejako przesądzało o bezzasadności tego zarzutu. Brak głębszej analizy tego zagadnienia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie mogło jednak odnieść zamierzonego skutku prawnego.

Nie był trafny pogląd skarżącego, że sąd I instancji nie uwzględnił w uzasadnieniu wpływu ma wysokość stawki wynagrodzeń wnioskodawców „faktu dodania do art. 21¹ prawa autorskiego ust. 1¹ (...), która to zmiana prawa autorskiego winna implikować obniżenie” wynagrodzenia. Wprawdzie kwestia ta nie została bliżej omówiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia to jednak stwierdzić trzeba jednoznacznie, że ów przepis nie mógł powodować oddalenie wniosku o zatwierdzenie tabel. Przypomnieć wypada w tym miejscu, że zmiana art. 21¹ o ustęp 1¹ PrAut miał na celu zapewnienie możliwości zrezygnowania z

obowiązkowego pośrednictwa OZZ (organizacje takie jak wnioskodawcy) przy zawieraniu umów o wynagrodzenie za reemisję utworów radiowo-telewizyjnych. Zmiana taka była konieczna z uwagi na potrzebę dostosowania polskiego prawa do tzw. dyrektywy satelitarno-kablowej, która nakazuje Państwom Członkowskim wprowadzenie wyjątku od zasady obowiązkowego pośrednictwa OZZ w odniesieniu do praw „z których organizacja radiowa i telewizyjna korzysta w odniesieniu do jej własnych transmisji” (Dyrektywa Rady nr 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową). Nie wynikało, ani z opinii biegłego P. Kosseckiego, ani z dowodów naprowadzonych przez skarżących, aby art. 21¹ o ustęp 1¹ PrAut - stanowiący wyjątek od zasady obowiązkowego pośrednictwa OZZ przy zawieraniu umów o wynagrodzenie za reemisję utworów - miał wpływ na stawkę wynagrodzenia, szczególnie na jej obniżenie. Powołanie się na ten przepis przez operatora sieci kablowej musi być połączone z wykazaniem praw do reemisji utworów udzielonych mu bezpośrednio przez nadawcę radiowo-telewizyjnego. Samo wykorzystanie bowiem przez nadawcę radiowego czy telewizyjnego we własnej audycji utworu z kategorii do których prawami autorskimi zarządzają wnioskodawcy, nie oznacza, że nadawca nabywa całość tych praw oraz że na gruncie art. 21¹ o ustęp 1¹ PrAut jedynie nadawca jest uprawniony do zawarcia stosowanej umowy z operatorem kablowym. Wykorzystanie utworów nie jest przecież równoznaczne z nabyciem praw do nich. Skarżący nie wykazali, aby płacili na rzecz nadawców wynagrodzenie za utwory.

Nie był uzasadniony też zarzut naruszenia „art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.” poprzez niewyjaśnienie „w uzasadnieniu postanowienia z dnia 2.03.2017 r. sposobu ustalenia przez Sąd, iż stawka wynagrodzeń łączna dla obu wnioskodawców na poziomie 3,3 % wpływów netto z remisji jest stawką prawidłowo ustaloną”. Sąd I instancji w obszernym uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wyjaśnił przyczyny dla których zatwierdził wynagrodzenie wnioskodawców „na poziomie 3,3% wpływów netto” operatorów kablowych. W szczególności sąd ten wskazał, że swoje ustalenia oparł na opinii biegłego. Nie ma potrzeby w tym miejscu raz jeszcze wywodów tych ponownie przywoływać. To, że skarżący poglądów sądu I instancji nie podziela nie oznacza, iż zarzut w zakresie uchybień w formułowaniu uzasadnienia (art. 328 § 2 k.p.c.), czy zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) – były uzasadnione.

Nie zasługiwały także na uwzględnienie zarzuty dotyczące naruszenia prawa

materialnego. Autor apelacji zarzucił naruszenie art. art. 110¹³ ust. 5 przez przyjęcie, że „wspólna tabela wynagrodzeń obojga wnioskodawców spełnia określone prawem przesłanki do jej zatwierdzenia” oraz na przyjęciu „w tabeli stawek wynagrodzeń dla podmiotów prowadzących statutową działalność oświatową i kulturalną polegającą na korzystaniu z utworów i przedmiotów praw pokrewnych nie związaną z uzyskiwaniem z tego tytułu korzyści majątkowych stawek wynagrodzeń, które nie sposób uznać za stawki niższe w zestawieniu ze stawkami proponowanymi we wspólnej tabeli wynagrodzeń wnioskodawców dla pozostałych korzystających”. Jak już wcześniej wskazano, z art. 110¹³ ust. 5 PrAut wynika, że wydając orzeczenie w przedmiocie zatwierdzenia tabel wynagrodzenia, należy brać pod uwagę:

- 1) kryteria określone w art. 110 (tj. wysokość wynagrodzeń dochodzonych w zakresie zbiorowego zarządzania powinna uwzględniać wysokość wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych);
- 2) kwotę ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji;
- 3) zebrany w sprawie materiał dowodowy;
- 4) stanowiska uczestników postępowania;
- 5) uzasadniony interes społeczny.

Przede wszystkim wypada zauważyć, że skarżący nie uzasadnił bliżej tego zarzutu i nie wskazał jakie to konkretnie kryterium czy kryteria nie spełnia wspólna tabela wynagrodzeń przedstawiona przez wnioskodawców. Nie sposób zatem odnieść się precyzyjnie do tak ogólnikowo sformułowanego zarzutu naruszenia art. 110¹³ ust. 5 PrAut. Można jednak zaakcentować, że wysokość wynagrodzeń wynikających ze wspólnej tabeli spełnia kryteria z art. 110 PrAut, co potwierdza opinia biegłego. Podobnie jest z kryterium „ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych”. Biegły m. in. dokonał szczegółowego porównania tych kwestii na tle innych krajów europejskich (por.: zestawienie przychodów z tytułu reemisji drogą kablową – tabela na k. 6281, czy zestawienia dotyczące przychodów i rentowności wybranych operatorów kablowych z rynku europejskiego – k. 6362). Niewątpliwie sąd I instancji wziął pod uwagę „zebrany w sprawie materiał dowodowy” jak i „stanowiska uczestników postępowania”. Nie można też zasadnie twierdzić, że przedstawione tabele

wynagrodzeń autorskich za reemisję utworów naruszają „uzasadniony interes społeczny”. Niewątpliwie uzasadniony interes społeczny może przejawiać się na przykład przez ograniczanie dostępu do telewizji kablowej w wyniku zbyt wysokich opłat. Jednakże dowodów takich w tej sprawie skarżący nie przedstawili. Z opinii biegłego wynikało też, że z porównania zatwierdzonych przez sąd I instancji stawek wynagrodzenia OZZ z rynkami porównywalnymi wynika, że łączne stawki wynagrodzenia w wysokości 3,3% nie mogą być uznane za wygórowane, ani też jako jednostronnie narzucanych uciążliwych warunków (k. 6457). Wymóg uwzględnienia uzasadnionego interesu społecznego odwołuje się do wartości powszechnie uznanych w społeczeństwie. Do owych wartości należy zaliczyć w pierwszej kolejności dostęp do dóbr kultury, zapewnienie racjonalnego podziału pożytków pomiędzy podmioty uprawnione i korzystające (godziwe wynagrodzenie uprawnionych i godziwy zysk podmiotów korzystających), czy wreszcie bezpieczeństwo obrotu prawnego i równe warunki rynkowe. Zatwierdzenie stawek wynagrodzeń nie może w szczególności skutkować nadmiernym obciążeniem podmiotów zobowiązanych, i co za tym idzie – nie może prowadzić do powstawania barier finansowych w dostępie do dóbr kultury czy rozwoju mediów, które w dobie społeczeństwa informacyjnego odgrywają podstawową rolę. Szczegółowe analizy dokonane przez biegłego prowadzi do jednoznacznego wniosku, że stawki wynagrodzenia wnioskodawców zatwierdzone w zaskarżonym postanowieniu nie naruszają uzasadnionego interesu społecznego.

Mało czytelny był zarzut co do błędnej wykładni i zastosowania „art. 108 ust. 3 prawa autorskiego w brzmieniu obowiązującym do 31.08.2006 r. oraz art. 110¹² ust. 1 prawa autorskiego obowiązującego od 21.10.2010 r. poprzez przyjęcie, że ozz może pobierać wynagrodzenie na polach eksploatacji wynikające z zatwierdzonych tabel wynagrodzeń innych ozz-ów”. Pierwszy z przepisów został uchylony w 2010 r. i nie sposób przyjąć, aby miał zastawania w przedmiotowej sprawie. Z kolei art. 110¹² ust. 1. PrAut stanowi, że „Wniosek o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych objętych zbiorowym zarządzaniem składa organizacja zbiorowego zarządzania. Wniosek o zatwierdzenie wspólnej tabeli może złożyć wspólnie kilka organizacji.” Nie wiadomo więc w czym skarżący upatrywał naruszenia tego przepisu.

Nietrafny okazał się zarzut co do błędnej wykładni i niewłaściwego „zastosowanie art. 110¹² ust. 4 pkt. 2 w zw. z art. 110¹² ust. 1 w zw. z art. 104 ust. 2 pkt. 2 prawa autorskiego w wyniku przyjęcia, że wnioskodawcy mogą także wnioskiem o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń objąć utwory nie objęte zakresem ich zbiorowego zarządu, co dotyczy tak zwanych małych oraz wielkich praw, a także utworów dramatycznych i dramatyczno-

muzycznych”. Wyjaśnić trzeba, że do kategorii wielkich praw należą utwory dramatyczne, dramatyczno-muzyczne, muzyczno-choreograficzne i do nich podobne oraz utwory poetyckie o długości co najmniej 13 wersów wraz z tytułem – także wtedy, gdy nadane są w częściach stanowiących w takich utworach odrębną artystycznie i zamkniętą całość, zaś „utworami należącymi do kategorii małych praw są utwory słowne z literatury pięknej, muzyczne, słowno-muzyczne oraz choreograficzne – nienależące do kategorii wielkich praw (Regulamin repartycji wynagrodzeń ZAIKS). Podniesiony zarzut jest chybiony, skoro w tabeli zostały wymienione dwie kategorie utworów („małe” i „duże” prawa, ale z jednoczesnym uszczegółowieniem do jakich rodzajów utworów z tych kategorii Tabela ma zastosowanie. Z treści zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi wynika, że obejmuje utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, a także słowne utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne i choreograficzne w utworach audiowizualnych. Marginalnie dodać można, że z art. 105 ust 1 PrAut ustanawia domniemanie, iż organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi w zakresie udzielonego jej zezwolenia oraz posiada legitymację procesową w tym przedmiocie.

Niezrozumiały był zarzut błędnej wykładni art. 110¹⁶ ust. 2 prawa autorskiego w wyniku przyjęcia, że stosowane przez ozz-y w obrocie stawki wynagrodzeń za korzystanie z utworów i/lub przedmiotów praw pokrewnych, które zdaniem Sądu I instancji mają charakter cen rynkowych winny uzyskać status minimalnego wynagrodzenia za korzystanie z tych dóbr w wyniku zatwierdzenia tabel wynagrodzeń ozz-ów (...). Z przepisu tego wynika, że „Postanowienia umowne określające wynagrodzenie mniej korzystne dla twórców oraz uprawnionych z tytułu praw pokrewnych, niż wynikałoby to z zatwierdzonych tabel wynagrodzeń, są nieważne, a ich miejsce zajmują odpowiednie postanowienia tych tabel”. Złożoną jest kwestia określenia prawnego charakteru zatwierdzonych tabel wynagrodzeń, bowiem funkcje tabel wynagrodzeń powinny być rozpatrywane na dwóch płaszczyznach. Pierwsza z nich dotyczy sfery praw podmiotów uprawnianych. Tutaj tabela wynagrodzeń ma zapewniać podmiotom uprawnionym słuszne wynagrodzenie za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych. Druga płaszczyzna odnosi się z kolei do stosunków między organizacją zbiorowego zarządzania a podmiotami korzystającymi. W tej relacji pierwszoplanową funkcją tabel jest określenie jednolitych i stałych warunków kontraktowania. Tabele wynagrodzeń pełnią zatem funkcję gwarancyjną, zarówno dla podmiotów korzystających, jak i dla OZZ, umożliwiając bowiem sprawne i skuteczne funkcjonowanie mechanizmu zbiorowego wykonywania praw. Uzasadniony jest więc

pogląd, że stawki określone w tabelach wynagrodzeń mają w istocie charakter stały, z jednej bowiem strony wyznaczają minimalne wynagrodzenie dla podmiotów uprawnionych, które obwarowane jest rygorem nieważności, przewidzianym wprost w ust. 2 komentowanego przepisu. Z drugiej strony, wyznaczają one maksymalny pułap stawek stosowanych w umowach (zob. szerzej: M. Bukowski, Komentarz do art.110¹⁶ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, LEX 2014 r.). Niewątpliwie wynagrodzenia wynikające z Tabeli mają charakter rynkowy. Dodać można i to, że umowy obu wnioskodawców z operatorami kablowymi obejmowały dotychczas łączną stawkę wynagrodzenia w wysokości 3,3% wpływów operatorów, co niejako dodatkowo potwierdza rynkowy charakter stawek wynagrodzenia.

Niezasadne były ostatnie dwa zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego, mianowicie niewłaściwego zastosowanie art. 110¹³ ust. 5 PrAut „przy porównywaniu stawek wynagrodzeń obowiązujących w innych krajach ze stawkami wynagrodzeń proponowanymi na polu reemisji przez wnioskodawców” oraz zarzut naruszenia „art. 21¹ prawa autorskiego ust. 1¹ (...)”. Kwestie te były już poruszane wcześniej przy okazji omawiania zarzutów procesowych, stąd nie ma potrzeby argumentacji tych przywoływać ponownie.

Reasumując apelacja ZTK była niezasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Co do apelacji PIKE (k. 7388-7397).

Apelacja ta również nie zasługiwała na uwzględnienie. W zasadzie apelacja ta powielala zarzuty apelacji ZTK, co do której sąd II instancji odniósł się już wcześniej. Z tego więc względu nie ma potrzeby raz jeszcze szerzej omawiać tych zarzutów.

Kwestię tą wyjaśniał już sąd I instancji akcentując, że nie można mieć wątpliwości co do okoliczności sporządzenia opinii. Przedmiotową opinię wydawał biegły Paweł Kossecki. On złożył pod nią swój podpis i on swoim nazwiskiem firmował wszelkie ustalenia i wnioski w niej zawarte. Przy jej sporządzeniu korzystał natomiast z pomocy pracowników spółki Beron. Praktyka taka nie jest zabroniona przez przepisy Kodeksu postępowania cywilnego. Oczywistym jest jednak, że korzystanie z pracowników innego podmiotu nie oznacza, że opinia została wydana przez ten właśnie podmiot (w tym przypadku spółkę), ani nawet, że opinię należy traktować jak wspólną w rozumieniu art. 285 § 2 k.p.c. Problematyka ta była zresztą już wcześniej omówiona z uwagi na tożsamy zarzut uczestnika postępowania ZTK. Wobec powyższego nie można przychylić się do stanowiska skarżącej, że opinię wydała spółka Beron.

Nie był zasadny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. „poprzez oddalenie wniosku o przesłuchanie przedstawicieli uczestnika postępowania PIKEŃ (...)”. Nie można podzielić zapatrywania autora apelacji, że przesłuchanie przez sąd I instancji strony naruszyło zasadę swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). Z kolei przepisy art. 227 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. nie nakładają na sąd obowiązku przeprowadzenia każdego zawnioskowanego przez stronę dowodu, a dopuszczenie dowodu z przesłuchania strony jest zasadne wyłącznie wówczas, gdy po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Niewątpliwie nie było żadnych niewyjaśnionych okoliczności, które uzasadniałyby potrzebę przeprowadzenia dowodu z zeznań strony skarżącej. Na takie okoliczności zresztą nie powołuje się nawet autor apelacji.

Nie mógł odnieść zamierzonego skutku prawnego zarzut naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 k.p.c. poprzez nie uwzględnienie faktu wejścia w życie w dniu 9 września 2016 r. znowelizowanego przepisu art. 21¹ ust. 1¹ PrAut. Wprawdzie sąd I instancji kwestii tej nie poświęcił uwagi, to jednak ostatecznie zaskarżone postanowienia odpowiadało prawu. Zebrany w sprawie materiał dowodów, w tym szczególnie dowód z opinii biegłego P. Kosseckiego, nie dawały podstaw do przyjęcia, aby art. 21¹ o ustęp 1¹ PrAut - stanowiący wyjątek od zasady obowiązkowego pośrednictwa OZZ przy zawieraniu umów o wynagrodzenie za reemisję utworów - miał wpływ na stawkę wynagrodzenia. Powołanie się na ten przepis przez operatora sieci kablowej musi być połączone z wykazaniem praw do reemisji utworów udzielonych mu bezpośrednio przez nadawcę radiowo-telewizyjnego. Samo wykorzystanie bowiem przez nadawcę radiowego czy telewizyjnego we własnej audycji utworu z kategorii do których prawami autorskimi zarządzają wnioskodawcy, nie oznacza, że nadawca nabywa całość tych praw oraz że na gruncie art. 21¹ o ustęp 1¹ PrAut jedynie nadawca jest uprawniony do zawarcia stosowanej umowy z operatorem kablowym. Skoro skarżący nie wykazał w toku postępowania, aby omawiany przepis prawa autorskiego miał wpływ na zniżenie stawki wynagrodzenia z tytułu reemisji utworów, podniesiony zarzut nie był trafny. Na koniec dodać trzeba, że zgodnie z pkt V2 tabeli stawka wynagrodzenia nie obejmuje wynagrodzeń nadawców z tytułu reemisji utworów audiowizualnych w ich własnych programach (tzw. *home production*). Zgodnie ze złożonym wnioskiem ZAiKS reprezentuje również prawa do *home production*.

Nietrafny okazał się także zarzut naruszenia art. 110¹³ ust. 5 pkt 1) PrAut w zw. z art. 110 PrAut „poprzez nie uwzględnienie wysokości wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych objętych Tabelą”. Zauważyć trzeba, że tak stawka

łączna wynagrodzenia (3,3%) jak i stawki cząstkowe (1,1% i 2,2%) naliczane są od wpływów uzyskiwanych przez operatorów kablowych (z wyłączeniem opłat jednorazowych za instalacje i podłączenie). Stawka łączna została określona z uwzględnieniem charakteru i zakresu korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych reprezentowanych przez obu wnioskodawców. Ustalenia w zakresie wysokości osiągniętych wpływów zostały dokonane w oparciu o opinię biegłego Pawła Kosseckiego. Biegły dokonał przy tym porównania proponowanej stawki wynagrodzenia ze stawkami takimi funkcjonującymi w innych krajach europejskich. Nie ma potrzeby przytaczać wyjątkowo obszerną opinię biegłego, nie mniej jednak warto w tym miejscu wskazać chociaż na ustalenia biegłego co do „płatności na rzecz OZZ jako procent przychodów z tytułu reemisji drogą kablową sygnału telewizyjnego” (tabela 2 – k. 6281). Płatności te w W. Brytanii wynosiły m.in. 1,4%, w Niemczech – 3,2%, Holandii – 5,1%, Francji – 3,8%, Hiszpanii – 3,8% Węgry – 3,8%. Zatem średnio dla UE - jak wynikało z tego zestawienia – 3,8%. Nadto - jak wykazał biegły – rentowność usług operatorów w wybranych krajach UE w roku 2014 była różna, np. w Polsce wynosiła 43%, w Niemczech - 51%-54%, a średnio dla 12 rynków europejskich – 65,8%. W rezultacie biegły stwierdził trafnie, że biorąc pod uwagę rynek polski oraz stawki wynagrodzenia dla rynków porównywalnych w Europie, nie można uznać, aby stawki wnioskodawców (ZAiKS i SFP) były wygórowane i znacznie odbiegały od standardów rynkowych (k. 6457). Nie było też żadnych uzasadnionych podstaw, aby wnioski biegłego zakwestionować.

Nie był trafny zarzut naruszenia art. 110 ust. 5 pkt 1) PrAut w zw. z art. 110 PrAut „poprzez nie uwzględnienie charakteru i zakresu korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych objętych Tabelą”. Jak to już wyżej wskazano, stawka łączna została określona z uwzględnieniem charakteru i zakresu korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych reprezentowanych przez obu wnioskodawców, co wynikało z opinii biegłego.

W konsekwencji zatwierdzona w pkt 1 zaskarżonego postanowienia Tabela spalania – wbrew apelacji - wymogi określone w art. 110 i art. 110¹³ ust. 5 PrAut. Kwestie te były przedstawiane wcześniej przy okazji omawiania apelacji ZTK i nie ma więc potrzeby argumentacji tej powtarzać.

W tej sytuacji, mając na względzie powyższe ustalenia i rozważania, apelacja PIKE jako podlegała oddaleniu.

Co do apelacji PIRC (k. 7456-7463).

Apelacja nie była trafna. Zarzut błędu „w ustaleniach faktycznych polegający na

mylnym ustaleniu, że stawka ogólnego obciążenia (4%) jak i stawki proponowane przez Wnioskodawców są porównywalne z tymi obowiązującymi w innych krajach europejskich, podczas gdy ustanowiony w sprawie biegły dr Paweł Kossecki doszedł do zupełnie innej konkluzji (...)” nie można było podzielić. Na wstępie wypada zauważyć, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie stanowi odrębnego zarzutu apelacji, bowiem „błąd w ustaleniach faktycznych” nie jest błędem samym w sobie, ale zawsze jest wynikiem naruszenia przez sąd jakiegoś innego przepisu normującego postępowanie dowodowe. Najczęściej jest on wynikiem naruszenia dyrektyw oceny materiału dowodowego, czyli wynikiem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Najpierw bowiem sąd narusza jakiś przepis o postępowaniu dowodowym i potem w następstwie tego naruszenie błędnie ustala stan faktyczny. Wprawdzie autor apelacji nie sformułował tego wprost to jednak można przyjąć, że zarzut błędy w ustaleniach faktycznych wiązał z błędną oceną samej opinii biegłego. Nie można jednak przyjąć taki zarzut za uzasadniony, skoro oceniając ów dowód sąd I instancji nie naruszyła zasady swobodnej oceny dowodów. Biegły na podstawie analizy porównawczej dla rynków porównywalnych doszedł do wniosku, że stawki globalnego obciążenia operatorów kablowych na rzecz OZZ na poziomie 4% przychodów za reemisję, nie można uznać za wygórowaną. Stawka ta dla rynku polskiego wynikała z sumowania stawek cząstkowych, a mianowicie: SFP- 2,2%, ZAiKS – 1,10%, pozostałe (ZPAV,SAWP, AZASP STOART – 0,70%) Biorąc pod uwagę, iż stawkę globalnego obciążenia na poziomie 4%, stawki zawnioskowane przez ZAiKS i SFP na 3.3% łącznie dla obu, spełniają kryteria wynikające z art. 110 PrAut i art. 110¹³ ust. 5 pkt 2 PrAut. (por. szersze wywody biegłego, k. 6676- 6688). Skarżący nieruchomości nie wykazał, aby biegły dr Paweł Kossecki w istocie „doszedł do zupełnie innej konkluzji”.

Nie było podstaw do odrzucenia wniosku. W tym zakresie zarzut „naruszenia art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 110¹⁴ ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych polegające na nieodrzczeniu wniosku po jego cofnięciu przez Wnioskodawców (...)”. Podzielić należało pogląd sądu I instancji, że modyfikacja w kierunku ograniczenia przez wnioskodawców wymienionej tabeli w związku z zastrzeżeniami biegłego, nie stanowiła niedopuszczalnej w postępowaniu o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń zmiany wniosku, a zatem nie zaistniały podstawy do jego odrzucenia. Sąd I instancji w tym przedmiocie wniosek oddalił. Zgodnie bowiem z art. 110²³ PrAut „W sprawach z wniosków, o których mowa w art. 110¹⁴ ust. 1 i 3, sąd orzeka o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, w całości albo w części, biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 110¹³ ust. 5.” W żadnym więc razie sąd I instancji nie naruszył art. 110¹⁴ ust

1 PrAut, który to przepis reguluje drugie stadium (sądowe) rozstrzygnięcia wniosku o zatwierdzenie tabeli w postępowaniu.

Również nie był trafny zarzut naruszenia art. 278 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. i art. 227 k.p.c. „poprzez oparcie Postanowienia na dowodzie sporządzonym przez osobę nieobjętą postanowieniem o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z 3.06.2015 r. tj. przez Spółkę Beron sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie”. Jak to już wcześniej wskazywano, sąd zlecił wydanie opinii biegłemu *ad hoc* dr hab. Pawłowi Kosseckiemu, on też opinię taką wydał. Sugerowanie, że opinię wydała spółka Beron było gołosłowne, wobec oczywistych faktów wynikających z treści opinii, w tym uzupełniającej i wyjaśnień samego biegłego. Ewentualne korzystanie przez biegłego z pomocy w zbieraniu określonych danych z innego podmiotu i zamiar wystawienia rachunku na spółkę, nie może prowadzić do wyniku, że ów inny podmiot jest autorem opinii.

Nie mogły odnieść zamierzonego skutku prawnego zarzut dotyczący „niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych wskutek naruszenia przepisów postępowania, co mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie artykułu 217 § 2 w zw. z art.: 227, 238 § 2, 195, 219 k.p.c., 110¹³ ust. 5 pkt 2 PrAut i art. 13 § 2 k.p.c. przez pozbawione podstaw i jakiegokolwiek uzasadnienia oddalenie istotnych wniosków dowodowych Skarżącej zgłoszonych na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym w szczególności w pismach z 7 kwietnia 2014 r., 24 grudnia 2014 r. oraz 4 marca 2016 r. (...)”. W istocie sąd I instancji oddalił m. in. wnioski dowodowe skarżącej, przy czym powody takiej decyzji procesowej przedstawił w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Nie może więc autor apelacji skutecznie podnosić, że wnioski dowodowe zostały oddalone „bez jakiegokolwiek uzasadnienia”. Jak wskazał to sąd I instancji oddaleniu podlegały wnioski o dopuszczenie dowodów z przesłuchania świadków, w szczególności te zawarte w piśmie Polskiej Izby Radiodiffuzji Cyfrowej zawarte w piśmie z dnia 4 marca 2016 r. (błędnie oznaczonego jako 4 marca 2014 r., k. 7272, t. XXXVII), bowiem były bezprzedmiotowe. Rozstrzygnięcie w sprawie zależało bowiem od ustalenia, czy przedstawione tabele są zgodne z art. 110 i 110¹³ ust. 5 PrAut. W tym jednak zakresie konieczne było oparcie się na wiadomościach specjalnych posiadanych przez biegłego, wobec czego zeznania świadków oraz pozostałe zawnioskowane dowody nie mogły zastąpić dowodu takiej.

W szczególności pismo procesowe z 4 marca 2016 r. (oznaczonego jako z 4 marca 2014 r. – k. 6590) zawierało szereg wniosków dowodowych i modyfikacje wcześniejszych. Między innymi pełnomocnik PIRC domagał się „oddalenia dowodu z opinii biegłego” i to w sytuacji, gdy dowód z opinii biegłego został już przeprowadzony, przeprowadzenie dowodu z

opinii prywatnej prof. Ryszarda Markiewicza oraz dr Krzysztofa Felchnera na „okoliczność treści opinii prawnej”, przeprowadzenie dowodu z „wniosku ZAiKS z 13 grudnia 2010 r. „o rozszerzenie zakresu aktualnego zezwolenie (...)”, „kopii Sprawozdania z działalności ZAiKS za rok 2012 na okoliczność wadliwej praktyki ZAiKS (...)”, zobowiązanie SFP „do przedstawienia umowy łączącej tego wnioskodawcę z organizacją (...) AGICOA”, czy wezwania „wnioskodawców do oznaczenia wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi (...), które na podstawie zezwoleń reprezentują twórców na polu reemisji na okoliczność wysokości kwoty ogólnego obciążenia na tym polu eksploatacji. Sąd Okręgowy ostatecznie wnioski dowodowe PIRC oddalił na rozprawie w dniu 21 lutego 2017 r. bezpośrednio poprzedzającej wydanie zaskarżonego postanowienia. Na rozprawie tej obecny był profesjonalny pełnomocnik PIRC, jednakże nie zgłosił do postanowień sądu I instancji oddalających jego wnioski dowodowe zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. (protokół rozprawy na CD – k. 7274). Tym samym utracił możliwość powoływania się w apelacji na ewentualne uchybienia związane z tymi postanowieniami dowodowymi. Marginalnie jedynie można dodać, że zasadnie sąd I instancji oddalił wnioski dowodowe skarżącej jako zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Nie był zasadny zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przez „sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co nastąpiło wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny opinii i opinii uzupełniającej biegłego dr Pawła Kosseckiego, tj. bez uwzględnienia tego, że biegły pominął:

- kryterium wpływów (...),
- zasadę terytorialności praw autorskich (...),
- poziom nasycenia programów w utwory z repertuaru SFP i ZAiKS-u (...),
- obciążenia ponoszone przez operatorów kablowych za korzystanie z własnych transmisji nadawców w rozumieniu art. 21 ust.1¹ PrAut.”

Samo niezadowolenie skarżącej z treści opinii biegłego, nie przesądza oczywiście o zasadności podniesionego zarzutu. Sąd odwoławczy podziela pogląd sądu I instancji, że opinia biegłego Pawła Ksseckiego była rzeczowa i fachowa, a jako taka była przydatna dla rozstrzygnięcia sprawy. Przyjąć trzeba, że kwestia „kryterium wpływów” ściśle wiąże się z problematyką rentowności usług reemisji. Zagadnienie to zostało opracowane w opinii biegłego z 29 grudnia 2015 r. (rozdział 8: Stawki funkcjonujące w krach UE i wyjaśnione dodatkowo w opinii uzupełniającej; rozdział 20: Porównanie stawek wynagrodzenia OZZ w

Polsce i na rynkach porównawczych) oraz w opinii uzupełniającej (por. k. 6725). Dodać trzeba, że dane finansowe operatorów posługują się pojęciem „przychodów” i biegły tym pojęciem operował w opinii.

Zasada terytorialności o której mowa w zarzucie, nie miała przesądzającego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Niemniej jednak podzielić należało pogląd biegłego, że ustawodawstwo poszczególnych krajów w zakresie prawa autorskiego krajów UE, pomimo różnic, powinno być spójne z postanowieniami konwencji berneńskiej (Konwencja o ochronie dzieł literackich i artystycznych przyjęta w Bernie 9 września 1886 r.) i prawie wspólnotowym. Można więc założyć – jak wskazywał nie bez racji biegły – że „nie powinny występować różnice w wysokości stawek prowadzące do żądania od użytkowników praw wynagrodzenia istotnie różniące się pomiędzy rynkami porównywalnymi” (k. 6742). W podsumowaniu opinii biegły zasadnie stwierdził, że pobierane za pośrednictwem OZZ opłaty od operatorów kablowych i praktyka w Polsce nie powinna w tym zakresie „odbiegać od standardów międzynarodowych (k. 6455).

Co do kwestii związanej z poziomem nasycenia programów, biegły wskazywał, że zasadnicza grupa utworów nadawanych przez operatorów pochodzi z zagranicy. Pogląd ten nie był kwestionowany. W Europie jak i Polsce reemitowane są prawie we wszystkich krajach zasadnicze te same kanały telewizyjne. Tym samym zakres nasycenia programów utworami, do których prawami zarządzają wnioskodawcy jest siłą rzeczy porównywalny z zakresem praw reprezentowanych przez zagraniczne OZZ. Nie było więc konieczne analizowanie przez biegłego poziomu nasycenia programów utworami do których prawami zarządzają SFP i ZAiKS. Wystarczającym było porównanie wysokości stawek wynagrodzenia stosowanych w innych krajach z łączną stawką wynagrodzenia przewidzianą w Tabeli.

Problematyka związana z „art. 21¹ ust.1¹ PrAut” była poruszana już wcześniej przy okazji omawiania zarzutów pozostałych skarżących. Nie ma więc potrzeby argumentacji tej ponownie przytaczać.

Podobnie rzecz się ma z zarzutami dotyczącymi naruszenia „art. 110 w zw. z art. 110²³ PrAut, „art. 110 w zw. z art. 110¹³ PrAut przez błędne zastosowanie przesłanek charakteru i zakresu korzystania z praw wnioskodawców polegające na braku rozważania zakresu reprezentacji wnioskodawców w ramach utworu audiowizualnego jako całości i poza nim, oraz „art. 110²³ PrAut w zw. z art. 110¹³ ust. 2 PrAut przez niezastosowanie.

Uzupełnić jedynie można wcześniejsze wywody tym, że kryteria wskazane w art. 110 PrAut oraz ogólne obciążenie podmiotów korzystających odnoszą się do szeroko rozumianej

sfery ekonomicznej. Oznacza to, że przedłożone tabele wynagrodzeń powinny być zweryfikowane przy zastosowaniu metod wyceny praw odpowiednich do danego pola eksploatacji oraz zgromadzonego materiału dowodowego. Nie zawsze jednak będzie możliwe osiągnięcie tego celu w sposób pełny, chociażby na specyfikę operatorów i brak pewnych i aktualnych danych. W myśl zasady rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) na wnioskodawcach spoczywa obowiązek wykazania okoliczności faktycznych i prawnych ważnych dla rozstrzygnięcia. Przyjąć należało, że wnioskodawcy obowiązek ten wypełnili (opinia biegłego). Istotnym jest też kryterium w postaci ogólnego obciążenia podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na rzecz wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych na danym polu eksploatacji. Wszystkie te okoliczności wynikały z opinii biegłego. Niemniej biegły zastrzegł, że większość operatorów krajowych jak i zagranicznych nie udostępnia danych dotyczących rentowności usług reemisji. Nie było więc możliwe dokładne określenie o ile zmieniała się średnia opłat za jeden kanał telewizyjny i o ile wzrosły liczby kanałów telewizyjnych w ofercie operatorów kablowych. Operatorzy powoływali się w tej mierze na zapisy umowne z nadawcami o tajemnicy. Niemniej jednak biegły ustalił, że rentowność polskich operatorów kablowych jest o ok. 10 punktów procentowych niższa od średniej dla operatorów z krajów UE i utrzymuje się na poziomie 40% od 2008 r. (k. 6415). Tak więc zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego, nie zasługiwały na uwzględnienie. Mając na uwadze powyższe uwagi, apelacja PIRC podlegała oddaleniu.

W ocenie sądu odwoławczego, zaskarżone postanowienie odpowiada prawu. Zauważyć można dodatkowo, że dotychczas zawierane umowy przez ZAIKS z operatorami kablowymi przewidywały na ogół stawkę 2,2% wpływów tych ostatnich (bez kosztów instalacyjno-przyłączeniowych). Z kolei w umowach z SFP ustalano tę stawkę na 1,1%. W tych przypadkach, gdy do porozumienia strony nie doszły, spory z tego tytułu były rozstrzygane przez sądy powszechne, które również uwzględniały w swoich orzeczeniach powyższe stawki wynagrodzenia (CD, protokół rozprawy odwoławczej – k. 7651).

Biorąc pod uwagę ustalenia faktyczne oraz przywołaną argumentację, sąd odwoławczy wszystkie trzy apelacje oddalił jako bezzasadne na podstawie art. 385 k.p.c.

Przyjmując, że interesy wnioskodawców i uczestników postępowania były sprzeczne sąd w pkt 2 wyroku zasądził od każdego ze skarżących na rzecz każdego z wnioskodawców po 540 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (art. 520 k.p.c. i § 8 ust. 1 pkt 2 oraz § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).

Maciej Rozpędowski

Piotr Górecki

Elżbieta Fijałkowska

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem
Starszy sekretarz sądowy

Agnieszka Paulus

WPLYNEŁO 2018-06-18